

kunngjörð það, að vèr fáum ekki betur sæð, en að vogrek þessi 1868.
eigi undir ákvarðanirnar í opnu bréfi 4. maímán. 1778 1. gr., 12. desbr.
og að ríkissjóðurinn því eigi heimting á andvirðinu, ef að eng-
inn eigandi gefur sig fram, en af því hær er um slíkt lítilræði
að gjöra, lætur stjórnarráðið eptir, að lóðareigendurnir fái and-
virðið með því skilyrði, að þeir taki uppá sig alla þá ábyrgð,
sem annars kynni að lenda á ríkissjóðnum, ef eigendurnir kæmu
fram með nokkrar kröfur í þessu efni.

**64. Auglýsing dómsmálastjórnarinnar um, að stjórn á 31. desbr.
fjármunum lækna sjóðsins íslenska skuli eptirleidis
fengin í hendur stíptysfirvöldunum á Íslandi.**

(Með konungsúrskurði 12. ágústmán. 1848, birtum með
opnu bréfi dómsmálastjórnarinnar 23. s. m., var allra-
mildilegast ákvarðað, að þeir fjórir spítalar handa holdsveikum í
mönnnum á Íslandi: Kaldadarnes spítali og Hörgslands spítali í
suðurumdæminu, Hallbjarnareyrar spítali í vesturumdæminu og
Möðrufells spítali í norður- og austurumdæminu, sem stofnaðir
voru með konungsbréfi 10. maímán. 1651 og reglugjörð 27.
maímán. 1746, skyldu ekki lengur vera sjúkrahús handa holds-
veikum mönnnum, heldur skyldi stofna sjóð úr jörðum þeirra,
tekjum og fè því, er heim hafði safnast; skyldi sjóður sá ætl-
aður til að betra lækna skipunina á Íslandi, en þó skyldi fram-
vegis fyrst um sinn hafa eignir hvers spítala sérílagi á sama
hátt og að undanfögnu. Með konungsbréfi 12. maímán. 1652
var yfirstjórn spítalanna fengin í hendur biskupinum og lög-
manninum í hverju stípti um sig, en nú, er lögmanns embættin
eru af numin með tilskipun 11. júlímán. 1800, og Hóla biskups-
stóll er lagður niður með konungsbréfi 2. októbermán. 1801,
hefir biskupinn yfir Íslandi og amtmaðurinn í því amti, sem
spítalinn er hver um sig, stjórn þeirra á hendi. En með því
að seinna þrífaldlega hófst ágreiningur um reikningsgjörð fyrir
tekjum spítalanna, og um það, hvernig ætti að skipta niður á
þá kostnaðinum til lækna kennslunnar hjá landlækninum m. fl.,
hlutaðist stjórnarráðið til um, að nefnd sú, sem sett var í Reykja-
vík árið 1864 til þess að ræða sumpart um breytingu á ákvörð-
unum um innheimtu spítalatekjanna, og um hvernig þeim
skyldi varið í peninga, sumpart um nýjar tekjugreinir handa
spítölunum, tók einnig það atriði til íhugunar, hvort ekki væri
ástæða til að gjöra þá breyting á yfirstjórn lækna sjóðsins, að
hún væri fengin stíptysfirvöldunum í hendur um allt land.

1868.
31. desbr.

Í álitsskjali sínu um málefnið sagði nefndin um þetta atriði, að það mundi vera mjög þarflegt fyrir læknasjóðinn, eins og það líka væri réttast í sjálfu sér, að yfirstjórn spítalanna eða læknasjóðsins væri fengin stiptsyfirvöldunum í hendur, hvort sem settar yrðu sömu reglur um innheimtu tekjanna um allt land — eins og nú er orðið með tilskipun 10. ágústmán. 1868 — eður ekki, því að það atvik, að tekjum spítalanna nú er safnað saman í einn læknasjóð handa öllu landinu, svo að nú eru þær sem ein heild, virðist eiga að hafa í för með sér, að eigum sjóðsins sé stjórnað í einu lagi og af sömu embættismönnum, en ekki í þrennu lagi; það hefði getað verið mjög rétt, á meðan spítali var í hverju amti, en nú sé það ekki hent eptir þá breytingu, sem á er komin. Dómsmálastjórnin fellst á þessa skoðun nefndarinnar, og í ástæðunum til frumvarpsins til tilskipunarinnar 10. ágústmán. 1868, sem lagt var fyrir alþingi 1867, var tekið fram, að það væri áformað, að stiptsyfirvöldin skyldu eptirleidis hafa á hendi yfirstjórn læknasjóðsins, og í tilskipuninni sjálfri, einkum 5. gr., þar sem segir, að stiptsyfirvöldunum skuli gjörður reikningur fyrir spítalahlutunum og goldnir þeir, er gjört ráð fyrir, að þau hafi yfirstjórnina á hendi. En hinsvegar átti ekki ákvörðunin um þetta atriði heima í tilskipuninni, sem einasta mælir fyrir um gjald sjálfra spítalahlutanna; það er umbodsstjórnin, sem á að gjöra út um stjórn læknasjóðsins, og um það, hvernig honum skuli varið.

Samkvæmt þessu var málið borð upp fyrir konungi og er hann hafði lagt úrskurð á það, var úrskurðurinn birtur með opnu bréfi því, er hér er á eptir):

Samkvæmt þegnlegri uppástungu dómsmálastjórnarinnar hefir hans hátign konunginum þóknazt 29. þ. m. allramildilegast að fallast á, að stjórn á fjármunum og tekjum íslenska læknasjóðsins skuli eptirleidis falin á hendur stiptsyfirvöldunum á Íslandi.

Þetta birtist hér með öllum, sem hlut eiga að máli, til eptirbreytni.

Í dómsmálastjórninni 31. dag desembermánaðar 1868.